Vitnisburður dýralæknanna um ástand Grímu, þegar þeir skoðuðu hana, þykja ekki óyggjandi sönnun um ástand hennar þá, þar sem þeir athuguðu hana sitt í hvert skipti eftir beiðni stefnanda, og án þess að nokkur væri viðstaddur af hendi stefnds, enda ber dýralæknunum ekki í öllu saman. Þá skoðuðu dýralæknarnir ekki Grímu fyrr en löngu eftir afhendingu hennar til stefnanda 9. nóv. 1938 (fyrsta skoðun dýralæknis fór ekki fram fyrr en ca. 4 mánuðum eftir afhendinguna). Gegn eindregnum mótmælum stefnds þykir þá stefnandi ekki hafa sannað, að Gríma hafi verið ófrjó og óhæf til undaneldis eða á nokkurn hátt verið farin að verða óeðlileg og kynfæri hennar að byrja að breytast, þegar afhending hennar fór fram. Að vísu hefur stefndur viðurkennt það, að Gríma hafi hvorki átt yrðlinga 1937 né 1938, en því er líka ómótmælt, að það komi mjög oft fyrir, að silfurrefatæfur fæði ekki yrðlinga ár og ár. Þá ber enn fremur að gæta þess, að stefnandi tilkynnti ekki stefndum, svo sannað sé, um galla á Grímu, fyrr en um vorið 1939, þó að hann haldi því fram, að hann hafi fengið vitneskju um þá þegar stuttu eftir afhendingu hennar.

Að þessu athuguðu þykir verða að sýkna stefndan af kröfum stefnanda í máli þessu.

Eftir atvikum þykir rétt, að málskostnaður falli niður.

Því dæmist rétt vera:

Stefndur, Kristinn Briem, skal vera sýkn af kröfum stefnanda, Stefáns Thorarensen, í máli þessu.

Málskostnaður falli niður.

Miðvikudaginn 23. apríl 1941.

Nr. 28/1941. **Réttvísin** (Gunnar Þorsteinsson)
gegn
Sigurði Benediktssyni (Pétur Magnússon).

Ákæra fyrir hvatning til glæps og tilboð um gjald fyrir framkvæmd hans.

Dómur hæstaréttar.

Samkvæmt ástæðum þeim, er greinir í héraðsdóminum, ber að staðfesta hann.

Samkvæmt þessum úrslitum ber að leggja allan áfrýjunarkostnað sakarinnar á ríkissjóð, þar á meðal málflutn-

ingslaun skipaðs sækjanda og verjanda fyrir hæstarétti, 100 krónur til hvors.

Því dæmist rétt vera:

Hinn áfrýjaði dómur á að vera óraskaður.

Allur áfrýjunarkostnaður sakarinnar greiðist úr ríkissjóði, þar með talin málflutningslaun skipaðs sækjanda og verjanda fyrir hæstarétti, hæstaréttarmálflutningsmannanna Gunnars Þorsteinssonar og Péturs Magnússonar, 100 krónur til hvors.

Dómur aukaréttar Reykjavíkur 8. febrúar 1941.

Ár 1941, laugardaginn 8. febrúar, var í aukarétti Reykjavíkur, sem haldinn var í bæjarþingstofunni af Jónatan Hallvarðssyni sakadómara, kveðinn upp dómur í málinu nr. 335/1941: Réttvísin gegn Sigurði Benediktssyni.

Málið er höfðað gegn ákærða að fyrirlagi dómsmálaráðuneytisins fyrir brot gegn 10. kafla og 18. kafla almennra hegningarlaga nr. 19/1940. Það var dómtekið hinn 6. þ. m.

Ákærði er Sigurður Benediktsson póstafgreiðslumaður, til heimilis að Grettisgötu 69 hér í bænum, nú gæzlufangi í fangahúsinu, fæddur 3. ágúst 1905 í Keldudal í Hegranesi. Hegningarvottorð hans er svo látandi:

1929 ½ Sætt, 25. kr. sekt fyrir brot gegn lögreglusamþykkt.
1930 ⁸⁄₁₀ Dómur lögregluréttar Reykjavíkur, 150 kr. sekt, sviptur ökuskirteini í 8 mánuði og greiði skaðabætur, kr. 1825.25, fyrir brot á áfengislögunum og bifreiðalögunum.
1940 ¹⁶⁄₉ Sætt, 25 kr. sekt fyrir ölvun á almannafæri.

Hinn 15. janúar s. l. afhenti brezka herstjórnin ákærða til embættisins. Var hann ákærður af herstjórninni um tilraun til skemmdarstarfsemi, og hafði verið í haldi hennar frá því sunnudagsmorguninn 29. desember.

Gögn þau, er herstjórnin afhenti til stuðnings ákærunni, voru framburðir tveggja vitna, er bæði voru skipverjar á brezka skipinu Lesto. Voru þeir teknir af brezka aðalkonsúlatinu hér í bænum og höfðu verið staðfestir með eiði.

Framburðir vitnanna eru svo hljóðandi:

Affidavit-Concerning an alleged attempt to induce certain members of the crew of the British Steamship „Lesto" to damage the ship.

I John Gray, fireman, of 25, Scotstown Street, Whiteinch, Glasgow, make oath and say as follows:

I am a fireman on board the British Steamship „Lesto" at present lying in Reykjavik Harbour. I went ashore in company with Thomas Kelly about 7 p. m. on Dec. 25th 1940 and at about midnight on the pavement outside the Hekla Hotel we were approached by two civilians who asked us in English whether we were English. We both replied that we were Scotch. He asked „Do you like the English." Becoming suspicious we replied „No", and they both seemd pleased. They clapped us on the shoulders and invited us to go to their respective apartments. As we wished to remain together, we refused. One of them, who wore glasses, took off one of his cufflinks, and gave it to me to weare as a stud as I had lost mine. The other civilian went off to look for a taxi but did not come back. The first civilian then took us through a wooden gate and closed it, he then produced a bottle of Cognac and took out the cork with a sheath-knife and offered us drinks. I accepted but he himself took none. He said „Ireland great country, Scotland good, England no good", clicked his heels and gave the Nazi Salute. He put his arms on our shoulders and sang something we took to be a German marching song. He repeated his remarks about England, Scotland and Ireland several times, and said he kept his knife for the English. He then went over to the Taxi office opposite and got a taxi and took us to his apartment. There he took my jacket off and took my knife and stuck it in the corner of a picture. He took out his own knife and made slashes in the air in front of my face, saying: „This is how we kill English". Then he put his knife away and said, „You like to see German Pictures?"" and showed us a magazine containing portraits of Hitler and Ribbentrop. He asked if we would like to hear German talk and switched on his wireless set onto some foreign station. Shortly after he said that de Valera was a great man and Ireland a great country. He said, „Ireland no bomb: Scotland may be: English destroy", and spat on carpet, gave the Nazi Salute and shouted, „We will conquer". During this Kelly said he was an Irishman. The man then said, pointing to each of us. „You Shotch, you Irish, can you blow up ship". We replied „Why". He said, „Two thousand Kroner, you blow up ship". We asked where was the money. He told us to meet him at 7 p.m. on Sunday night at the Hekla square to make arrangements. We then left and reported the matter to the military Police. It was then about 1—15 a. m., and about 15 minutes after we had left the house.

(signed) John Gray.

Swore at the British Conulate General, Reykjavik, on the 29th Day of December 1940 before me,

(signed) F. M. Shepherd, M.B.E.
H.B.M. Consul General.

Affidavit-Concerning an alleged attempt to induce certain members of the crew of the British steamship „Lesto" to damage the ship.

I Thomas Kelly, firman, c/o Mrs. Madden, 17 Forestfield Street, Glasgow, make oath and say as follows:

I am a fireman on board the British Steamship „Lesto" at present lying in Reykjavík Harbour. I went ashore with John Gray about 7 p.m. on the evening of Dec. 25th. 1940 and remained with him until we returned to the ship in the early morning of Des. 26th. I have read the affidavit made by John Gray concerning what happened between approximately midnight and 1—15 a.m. on that night, and confirm that it is in all respects true and accurate.

(signed) Thomas Kelly,

Sworn at the British Consulate General, Reykjavík, on the 29th day of December 1940, before me.

(signed) F. M. Shepherd, M.B.E.
H.B.M. Consul General.

Framburðir vitnanna eru í þýðingu löggilts skjalaþýðanda svo hljóðandi:

Eiðfest yfirlýsing um, að því er haldið er fram, tilraun til þess að fá tiltekna skipsmenn af brezka gufuskipinu Lesto til að valda skemmdum á skipinu.

Ég, John Gray, kyndari, til heimilis í 25 Scotstown Street, Glasgow, sver og segi sem hér greinir:

Ég er kyndari á brezka gufuskipinu Lesto, sem í svipinn liggur í Reykjavíkurhöfn. Ég fór í land, ásamt Thomas Kelly, nálægt kl. 7 s. d. þann 25. desember 1940, og um miðnætti komu til okkar á stéttinni fyrir utan Hótel Heklu tveir borgaralega klæddir menn, sem spurðu okkur á ensku, hvort við værum enskir. Við svöruðum báðir, að við værum skozkir. Hann spurði: „Er ykkur vel til Englendinga?" Vegna þess að tortryggni vaknaði hjá okkur, svöruðum við „Nei", og virtist þeim báðum falla vel. Þeir klöppuðu á herðarnar á okkur og buðu okkur hvor til sinna híbýla. Vegna þess að við vildum vera saman, höfnuðum við boðinu. Annar þessara, sem brúkaði gleraugu, tók af sér annan mansjettuhnappinn og lét mig fá hann til þess að brúka fyrir kragahnapp, sem ég hafði misst. Hinn maðurinn fór til þess að svipast eftir bíl og kom ekki aftur. Sá fyrrgreindi fór þá með okkur gegnum timburhlið og lokaði því. Tók hann þá upp hjá sér koníaksflösku og tók úr henni tapann með skeiðahnif og bauð okkur að súpa á. Ég þáði þetta, en sjálfur saup hann ekki á. Hann sagði: „Írland mikið land, Skotland gott, England einskisvert", sló saman hælunum og heilsaði með nazistakveðju. Hann lagði handleggina á axlir okkar og söng eitthvað, sem við tókum fyrir þýzkt hergöngulag. Hann endurtók umsögn sína um England, Skotland og Írland hvað eftir annað, og

kvaðst hafa hníf sinn handa Englendingum. Svo fór hann yfir á bílastöðina andspænis, útvegaði bíl og fór með okkur heim til sín. Þar færði hann mig úr jakkanum og tók hnífinn minn og stakk honum í hornið á mynd einni. Hann tók upp hníf sjálfs síns og flensaði með honum út í loftið frammi fyrir andlitinu á mér og sagði: „Svona ferðu að því að drepa enska." Svo lagði hann frá sér hnífinn og sagði: „Viltu sjá þýzkar myndir?" og sýndi okkur hefti, sem í voru myndir af Hitler og Ribbentrop. Hann spurði, hvort okkur langaði til að heyra þýzkt tal og stillti útvarpsviðtaka sinn á einhverja erlenda stöð. Litlu síðar sagði hann, að de Valera væri mikill maður og Írland mikið land. Hann sagði: „Írland ekki bombardera, Skotland kannske, enska uppræta", og skirpti á gólfdúkinn, heilsaði með nazistakveðju og æpti: „Við skulum sigra." Meðan þessu fór fram, hafði Kelly sagt, að hann væri Íri. Maðurinn sagði þá og benti á hvorn fyrir sig: „Þú skozkur, þú írskur, getið þið sprengt upp skipið?" Við svöruðum: „Því þá?" Hann sagði „Tvö þúsund krónur, þið sprengið upp skipið." Við spurðum, hvar peningarnir væru. Hann sagði okkur að koma til móts við sig kl. 7 s. d. sunnudagskvöldið við Heklutorgið til þess að gera ráðstafanir. Fórum við þá og skýrðum setuliðslögreglunni frá málinu. Klukkan var þá um 1.15 f. h., og það var um 15 mínútum eftir að við höfðum farið út úr húsinu."

(Undirritað) John Gray.

Sór á brezka aðalkonsúlatinu í Reykjavík, þann 29. desember frammi fyrir mér.

(Undirritað) F. M. Shepherd, M. B. E.,
brezkur aðal-konsúll.

Eiðfest yfirlýsing um, að því er talið er, tilraun til þess að fá tiltekna menn af áhöfninni á brezka gufuskipinu Lesto til að valda skemmdum á skipinu.

Ég, Thomas Kelly kyndari, til heimilis hjá Mrs. Madden, 17 Forestfield Street, Glasgow, sver og segi svo sem hér greinir:

Ég er kyndari á brezka gufuskipinu Lesto, sem í svipinn liggur í Reykjavíkurhöfn. Ég fór í land, ásamt John Gray, nálægt kl. 7 e. h. kvöldið þann 25. desember 1940, og var með honum, þangað til við fórum aftur út í skipið árla morguns þann 26. desember. Ég hefi lesið eiðfesta yfirlýsingu þá, er John Gray hefur gefið um það, sem gerðist frá því nálægt miðnætti til kl. 1,15 f. h. téða nótt, og staðfesti hana í öllum greinum sem sanna og rétta.

(Undirskrifað) Thomas Kelly.

Svarið á brezka aðalkonsúlatinu í Reykjavík þann 29. desember 1940 frammi fyrir mér.

(Undirritað) F. M. Shepherd, M. B. E.,
brezkur aðal-konsúll.

Ennfremur afhenti herlögreglan í réttinum eina manséttuhnappa. Var annar hnappurinn í tvennu lagi, og hafði hann verið lagður fram af vitninu, en hinn fannst við húsrannsókn herlögreglunnar í herbergi ákærða.

Ákærður hefur ákveðið og eindregið neitað því að hafa haft í huga eða unnið að skemmdarstarfsemi þeirri, er hann þannig var sakaður um. Hann hefur skýrt svo frá, að hann hafi verið við drykkju á jóladaginn og um kvöldið verið orðinn það drukkinn, að hann ekki muni eftir sér. Hefur hann skýrt frá félögum sínum um daginn og tilnefnt nokkra menn, er hann hafði hitt og drukkið með, og hafa þeir staðfest frásögn hans um drykkjuna.

Ákærður sat hjá kunningja sínum um kvöldið og fór þaðan, að því er ætla má, um kl. 12. Kveðst hann eftir það hafa útvegað sér eina hálfflösku af koníaki, en síðan ekki muna til sín. Hefur hann með öllu neitað að muna til þess að hafa hitt vitnin, né hafa viðhaft við nokkurn mann þau tilmæli, er þau skýra frá.

Eftir að hin ensku vitni höfðu samkvæmt frásögn sinni yfirgefið ákærða, fóru þau niður á lögreglustöð og skýrðu herlögreglunni frá málavöxtum. Áttu þau tal um þetta við Walter Savory korporal.

Hann lét vitnin lýsa ákærðum fyrir sér og síðan vísa sér á staðinn og fór þangað með þeim og fékk í för með sér Hjört E. Guðmundsson lögregluþjón. Vitnin gátu bent á staðinn og endurþekkt ákærðan. Walter Savory telur, að hann hafi þá verið eðlilegur í sjón og ódrukkinn. Hjörtur Guðmundsson hefur borið það, að sér hafi virzt ákærður vera rotinn og mjög syfjaður og yfirleitt þannig útlits, að hann gæti verið mjög timbraður. Ákærður var í rúmi sínu, þegar þeir komu þar, og athuguðu þeir hann ekki sérstaklega.

Samkvæmt frásögn Walters Savory var þetta kl. 3—4 um nóttina.

Walter Savory hefur borið, að hin ensku vitni hafi verið ódrukkin að sínu áliti. Til marks um það benti hann á, að þau hefðu getað vísað sér á húsið, enda þótt þau væru ókunnug hér í bænum. Hjörtur Guðmundsson hefur aftur á móti borið, að sér hafi virzt vitnin vera ölvuð, og kveðst hann hafa hugsað sér að hafa orð á því við varðstjóra sinn, þótt ekki hafi orðið af því.

Að áliti réttarins eru ekki fram komnar gegn neitun ákærða sannanir fyrir því, að hann hafi unnið að verki því, sem á hann er borið. Hin ensku vitni hafa ekki orðið leidd fyrir rétt, og jafnvel þótt frásögn þeirra sé lögð til grundvallar, verður að líta á ummæli þau, er í framburði þeirra eru höfð eftir ákærðum, frekar sem drykkjuraus en alvarlega áskorun. Þykir sjálf frásögn vitnanna sýna það, og það eins koma heim við það, sem vitað er um drykkju ákærða um daginn. Samkvæmt þessu verður að sýkna ákærða af ákæru réttvísinnar í máli þessu, svo og að ákveða, að allan kostnað sakarinnar beri að greiða úr ríkissjóði, þar með talin málsvarnar-

laun til skipaðs talsmanns ákærða, Gunnars Pálssonar cand. juris, er ákveðast kr. 60.00.

Ákærður hefur setið í gæzluvarðhaldi síðan hinn 15. f. m.

Málið hefur verið rekið vitalaust.

Því dæmist rétt vera:

Ákærður, Sigurður Benediktsson, skal sýkn af ákæru réttvísinnar í máli þessu.

Allur kostnaður sakarinnar, þar með talin málsvarnarlaun skipaðs talsmanns ákærða, Gunnar Pálssonar cand. juris, kr. 60.00, greiðist úr ríkissjóði.

Miðvikudaginn 23. apríl 1941.

Kærumálið nr. 3/1941.

Bæjarstjóri Akureyrar f. h. bæjarsjóðs
gegn
Hreppsnefnd Grímseyjarhrepps
f. h. hreppsins.

Skipti milli sveitarfélaga. Frávísun.

Dómur hæstaréttar.

Með kröfu 6. febrúar þ. á., hingað kominni 31. f. m., hefur sóknaraðili kært dóm bæjarþings Akureyrar frá 31. janúar þ. á., kveðinn upp af Sigurði bæjarfógeta Eggerz, og krefst sóknaraðili þess *aðallega*, að dómur þessi verði úr gildi felldur og að lagt verði fyrir héraðsdómarann að kveða upp efnisdóm í málinu, en *til vara*, ef aðalkrafan yrði ekki tekin til greina, að málskostnaður í héraði verði látinn falla niður. Svo krefst sóknaraðili málskostnaðar fyrir hæstarétti, 200 krónur eða eftir mati dómsins. Af hálfu varnaraðilja hafa hvorki greinargerð né kröfur komið fram fyrir hæstarétti.

Með því að mál þetta varðar slík skipti milli sveitarfélaga sem í 65. gr. laga nr. 43/1927, 78. gr. laga nr. 135/1935 og 81. gr. laga nr. 52/1940 greinir, ber að vísa því frá dómi ex officio, eins og héraðsdómarinn hefur gert, og ber því